

Periodical
Library of Congress
a. je
im

II Prosim, pogledajte naš
glasbena naslova za dan, ko
na poteče. V teh časih
šanja cen, potrebu-
je lovnanje. Skušajte
vnaprejš plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

No. 59. — Štev. 59. (Telephone: CHelsea 3-1242) NEW YORK, MONDAY, MARCH 29, 1943. — PONEDELJEK, 29. MARCA, 1943 VOLUME LI. — LETNIK LI.

NA NEKAJ VEČ KOT
na dan dobivate ...
2C 'GLAS NARODA'
PO POŠTI NARAVNOST NA DOM
(izveniš sobot, nedelj in praznikov)
CITAJTE, KAR VAS ZANIMA

CELA ČRTA V TUNIZIJI V OGNJU

Včeraj so Amerikanci na osrednji fronti v Tuniziji vdarili z veliko silo ter v sovražno črto prodrli 20 milj, ko so zavzeli Fondouk, na jugu pa je angleška osma armada gen. Montgomeryja napravila nove vrzeli v Mareth črti, levo krilo pa je daleč za utrjeno črto dospelo do predmestja El Hamme. Tako so Angleži oddaljeni samo še 16 milj od Gabesa, ki je njihov cilj in ko bo zavzeto to pristanišče, bo armada feldmaršala Rommela razcepljena na dvoje.

Na celi tuniški fronti so sedaj zavezniški pričeli prodirati. Na severu je angleška prva armada pričela prodirati proti Djebel Abiod severno od Tamer. Malo nižje na jugu so Francozi pričeli z Ousseltia gorske planote prihajati v nižino, še dalje proti jugu pa so Amerikanci zavzeli Fondouk, desno krilo ameriške armade pa je napredovalo med Maknassyjem in El Gueattarjem.

Včerajšnja poročila s fronte v Tuniziji so zelo razveseljiva, toda predno bo dobljena zmaga, bo še mnogo hudih bojev.

Kratko rečeno, na celi 260 milj dolgi tuniški fronti so se pričeli srditi boji in v 48 urah je mogoče pričakovati z bojišča zelo važnih poročil.

Kot pravijo poročila s fronte so v teku zelo vroči boji okoli El Hamme. Med bitko pa divja hud peščen vihar.

Ko bodo Angleži zavzeli El Hammo, tedaj bodo dospeli do ceste, ki pelje naravnost v Gabes.

Nadaljne napredovanje na osrednji fronti proti Gabesu bo postavilo Rommelovo armado ob Mareth črti v veliko nevarnost in bo vsled tega primoran umakniti se proti severu, da ne bo obkrojen ali pa odrezan od severne armade.

Na celi fronti je zavezniška zračna sila močnejša kot na o. siška. Navzile peščen vihar, jem na jugu in dežju na osrednji in severni fronti zavezniški aeroplani prizadevajo sovražniku ogromno škodo.

V gostem hamsinu—močnem južnem viharju, ki dvigne cele oblake peska—so aeroplani prizadeli Rommelovi armadi tako veliko škodo, da se je general Montgomery osebno zahvalil za veliko pomoč in uspeh poveljniku zračne sile generalu Harryju Broadhurstu.

RAZPREDELBA TUJIH DELAVCEV V NEMCIJI

London. (ONA.) Delavci, katere mediji vlačijo v nemško industrijo in poljedelstvo od vseh strani pregažene Evrope in iz dežel osiženih zaveznikov, štejejo sedaj okrog osem milijonov in so porazdeljeni v pet različnih kategorijah: z ozirom na prehrano, obleko, stanovanje in zdravstvene potrebe.

Živezni odmerki in vse drugo, kar je delavcu v Nemčiji do voljeno, zavisi za posameznega delavca od tega, kateri kategoriji je pridružen.

Navodila in odredbe za porazdelitev delavcev v različne kategorije so izdane po nacijskih oblastih in vsi odgovorni uradniki dobe kopije, ter se morajo po njih ravnanje. Ena taka kopija je prišla tudi v London in je bila objavljena.

Iz objavljene kopije je razvidno, da spadajo v prvo kategorijo delavci iz osiženih prijateljskih držav in to so Španci, Rumunci, Madžari, Bulgari in Italijani. Nemčija je napravila glede teh delavcev posebne dogovore z vladi njihovih dežel in zato so deležni privilegijev,

Vesti o bojih v Rusiji

"Nič posebnega se ni zgodilo"

Včerajšnje poročilo z ruske fronte kratko pravi: "Nič posebnega se ni zgodilo." Pri vsem tem pa fronta ni bila mirna.

Kot poroča Associated Press, ruske prednje straže preiskujejo nemške postojanke pred Jarcevom, južno od Smolenska in pogosto pride do vročih bitk. Nemci pa hočejo za vsako ceno obdržati svoje postojanke in kažejo vedno veliko bojevitost.

Včeraj so Rusi napredovali južno od Bijelija ter so osvojili 7 krajev. Na tem kraju fronte se je pričel tajati sneg in nastalo je veliko blato. Nemci se krčevito drže vasi in gor-

BORZNI MENJEVALCI DELAJO LEPE DOBIČKE

Washington. — Robert E. Kline, pravni svetovalec kongresnega odseka za mornariške zadeve, je izjavil, da delajo nekateri borzni menjevalci (brokers) tako velike profite, da jih komaj utegnejo sprosti presteži.

Kline je rekel, da je skrajni čas, da kongres nekaj ukrene z ozirom na to nezasišeno situacijo, ki je takorekoč posmeh v obraz ljudem, ki resnično in iskreno delujejo in žrtvujejo za vojni napor dežele.

Pravdnik je podal en primer in sicer primer nekega washingtonskega menjača, Lesterja Bakerja, ki je skupno s svojo ženo napravil v letu 1942 čez 266 tisoč dolarjev profita na borzi—isti par je v letu 1932 napravil samo nekaj čez 23 tisoč dolarjev.

Omenjeni par je bil zaslišan pred kongresnim odsekom in sta oba dejala, da ne računata za nakupovanje in transakcije na borzi nič več kot je predpisano in nikakor ne skušata delati dobička na račun vojnega položaja. Vključ temu pa je bilo doganjano, da sta imela čiste dobičke, ko so bili plačani vsi davki, čez 67 tisoč dolarjev—kot izjemnost pri vplačevanju dohodninskih davkov, si je Baker zaslužal 40 tisoč dolarjev stroškov za gostitev in obdarujevanje civilnih uposilencev pri mornarici.

Baker in njegova žena tvorita agentsko firmo Fleetwood Croftsman Inc., katera ima kontrakt za dostavljanje modrocev iz žime za mornarico. Družba ima petmilijski kontrakt za izdelovanje teh modrocev.

ki jih drugi ne poznajo.

V drugi kategoriji so Danci, Holandci in Norvežani, katere smatrajo Nemci za Nordike in jim zato dovoljujejo nekoliko več prednosti.

Tretjo kategorijo tvorijo Francozi in Belgijci. Četrto so v Jugoslovani, Grki, Poljaki in Čehi. S tem se

skih vrhov, ki so jih zavarovali z minami. Za seboj razdirajo Nemci ceste in mostove, toda Rusi so sovražniku vedno tesno za petami.

Ribiška pogodba med Rusijo in Japonsko podaljšana

Japonska in Rusija, ki se ne nahajata medsebojno v vojni, ki pa se bojujeta na nasprotnih straneh v svetovni borbi, sta podaljšali svojo ribiško pogodbo na Daljnem Istoku.

Moskovski radio, ki o tem poroča, pravi, da bo morala Japonska Rusiji za pravico ribolova plačati 5 odstotkov več kot lansko leto in plačati mora v zlatu, kot doslej.

LAGUARDIA BO POKLICAN V ARMADO

New York, 27. marca. — Na mizi predsednika Roosevelta je menda odlok, po katerem bo mogel služiti newyorški župan La Guardia kot vojaški general na ozemlju zasedenem po ameriških četah.

Smatra se, da bo to 'ozemlje' najbrž Italija, ko bodo vdrla tja ameriške čete.

Po radiju je bilo rečeno tudi, da bo imel LaGuardia med svojimi svetovalci tudi Louis Adamča. Natančnih poročil o tem še ni.

Kruh se bo podražil

New York. — Faris R. Russell, predsednik Ward Baking Co. je rekel, da se bo kruh kmalu moral podražiti in to radi zvišane cene moke in povišanih delavskih plač. Moka, ki jo imajo razne kompanije še v zalogi, ne bo držala zavedno, je izjavil Russell, poleg tega pa se je podražilo vse, kar se uporablja pri pečenju kruha.

Nagrada za generale ob zapečku

New York. — William Helbein, stamajoč na 120 Central Park South, New York City, je pripravljen izplačati katerega koli generalu iz zapečka ali naslanjaja \$2500 v vojnih bonidih, ako more napovedati leto, mesec, dan in uro zmage nad Nemčijo. Vsakdo pa, ki hoče tekmovati v tej zapečni strategiji, mora kupiti vsaj eno vojno znamko od zlatarja, pri kateremu lahko dobi polo za kontestante. Helbein je namreč zlatar in bo izvedel ta kontest potom zlatarskih trgovin po vsej deželi. Denar za nagrado bo izplačal sam.

ravna kot s člani "inferiorne južnovzhodne rase."

Ruski civilisti in vojni ujetniki so v peti kategoriji in ti nimajo prav nobenih pravic.

Lewis ogorčeno zavrnil zafrkljico demagoštva

Washington, 26. marca. — John L. Lewis je pred zasliševalnim odsekom senata ostro zavrnil senatorja Balla, (rep. Minn.) ker ga je ta nazval demagoga z ozirom na Lewisovo trditve, da so premogarji v mnogih krajih aktualno gladni.

"Kadar me nazivljate demagoga prej ko morem jaz dati odgovor na tozadevno točko preiskave, vržen vaš naziv nazaj vam v obraz, gospod," je dejal Lewis.

To je bila le ena primera iz burnega zasliševanja Lewisa, ki ni ostal nobenemu nič dolžan, ampak je imel, po svoji stari navadi, pripravičene pikre in ostre ter primerne odgovore za vse preiskovalce senata.

Lewis je pozneje pojasnil svojo utemeljitev glede aktualne lakote med premogarji. Dejal je, da so njegovo tozadevno izjavo tako nategnili in popačili, da je morala biti napačno razumljena. Faktično, je dejal Lewis, je na tisoče premogarjev in njihovih družin podhranjenih in izročenih lakoti.

Lewis je bil poklican v Washington pred senatni odsek od razgovorov, ki se vrše med premogarskimi baroni in majnersko unijo.

Lewis je tudi indirektno udaril po vseh onih, ki vpijejo in delajo šum po deželi radi izostajanja delavcev od dela. Rekel je, da mora pač vsak pаметen in razsoden človek pričakovati, da bo pri večjem številu uposlenega ljudstva tudi več izostajanja od dela. Poleg tega je treba upoštevati, da je v tovarnah in drugod sedaj uposlenih mnogo žensk, katere morajo imeti včasih dan oddiha od čisto zelo naporega dela, kakršnega niso bile navajene in katero je v mnogih ozirih celo škodljivo njihovemu zdravju.

Rezsodnost lahko vsakomur tudi pove, da vsi ljudje, ki so danes uposleni v industriji, niso prvovrstnega zdravja in to je dober del vzroka izostajanja od dela.

Stockholm. — Jarl Wasastjerna, finski poslanik na Švedskem je podal resignacijo in odpoklican bo 15. aprila.

London. — Rusija ima nove vrste napadalno letalo, za katero je deloma odgovoren Stalin, ker je sam nadziral in direktiral načrt za vzorec, kakor tudi gradnjo letala samega.

Poljski guerilci osvobodili 53 jetnikov

Radijsko poročilo povzeto po britski radijski oddaji navaja, da so guerilci na Poljskem napadli ječo pri Pinsku in osvobodili 53 jetnikov. Ubili so tri nacistične in deset so jih prijeli, toda Nemci so se potem masčevali s tem, da so ustrelili vseh 30 jetnikov, ki so še ostali v ječi.

Rahmaninov umrl

Veliki ruski virtuoz na klavir, skladatelj in kapelnik Sergej V. Rahmaninov, ki je 50 let bil prvovrstni glasbenik v Evropi in Ameriki, je včeraj umrl na svojem domu v Beverly Hills v Los Angeles, Cal. Po- brala sta ga plinčnica in vnetje rebrene mrene. Prejšnji četrtek je bil star 70 let.

Poroča Jugoslav Information Center, New York

Iz Slovenije

Zaloge orožja v Sloveniji

Ljubljansko Jutro je pred par meseci prineslo naslednji oglas italijanskih zasedbenih oblasti:

"Visoki komisiariat za Ljubljansko pokrajino sporoča:

"Opozarjamo, da je vojno ministerstvo odredilo naslednje premije v denarju za one civilne osebe, ki bi naznačile obstoj materiala, ki ga je smatrati za vojni plen, pa je skrit:

"od vrednosti dobljenega materiala v znesku 10.000 lir 16 odstotkov,

"od vrednosti od 10.000 do 100.000 lir 8 odstotkov z najmanjšo vsoto 1600 lir in

"za vrednost nad 100.000 lir 4 odstotke z najmanjšo vsoto 8.000 lir."

Ta oglas italijanske okupacijske uprave dokazuje, da tudi v onih krajih Slovenije, v katerih imajo Italijani oblast zares v rokah, še vedno obstoje skrivne zaloge orožja, ki jih narod hrani za odločilno uro. Zanimivo je tudi, in značilno za razmere pri nas, da apelira italijanska oblast na poželjenje po denarju, da bi izsledila taka skrita oporišča novih bodočih uporov v že pacificiranih krajih.

Francoski uradniki na Španskem so resignirali

Madrid. — Štirje člani francoskega poslaništva v Madridu in celotno osebje uradov v Barceloni, Bilbao, Valenciji in Málaga, je položilo resignacijo.

VAŽNO OBVESTILO ZAKLADNIŠKEGA URADA

New York, 23. marca. — Iz urada tujejezične ali mednarodnostne divizije za prodajo vojnih bonidov in znamk poročajo, da je zelo važno, da društva, kulturne in druge skupine, ter posamezniki prijavijo nakup vseh bonidov, ki bodo med raznimi narodnostmi nakupljeni tekom meseca aprila.

V mesecu aprilu namreč bo kampanja za nakup bonidov, ki bodo pomagali zgraditi 100 P. T. ladij, katere bodo stale 40 milijonov dolarjev.

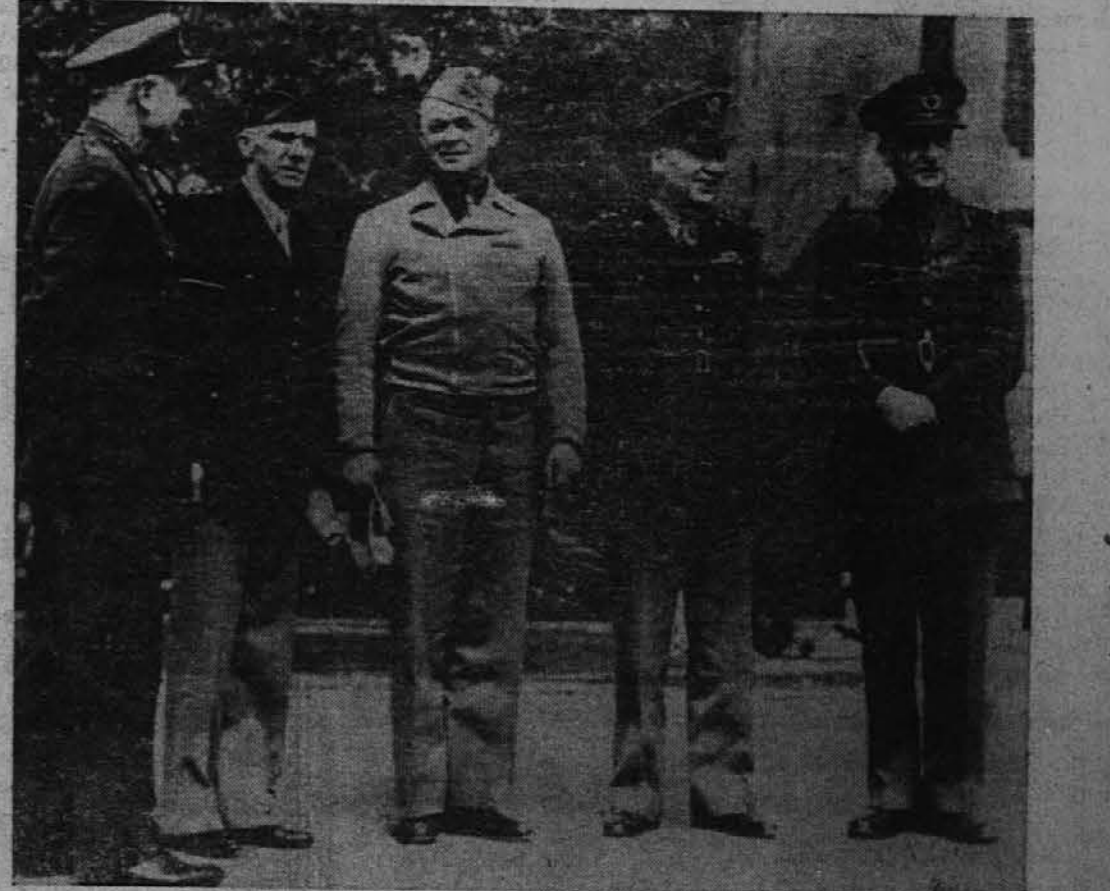
V teh ladjah bodo vdelane plošče, ki bodo govorile o tem, koliko je ta ali ona narodna skupina prispevala. Iz tega oziroma je torej zelo važno, da prijavimo vsak bonid, ki ga bomo kupili v aprilu. Tajniki naših društev in drugih skupin naj posebno skrbno, da zabeležijo nakup bonidov za članstvo.

Sicer pa bodo imele banke, poštne uredi in vsi drugi uradi, kjer se prodaja bonde, posebne pole, na katere bo lahko

vsakdo, ki bo kupil kak bonid napisal svojo narodnost in na ta način bo lahko vsakdo storil svojo dolžnost, tudi taki, ki res nimajo časa ali prilike, da bi prijavili kaki domači skupini ali društvu nakup bonida ali bonidov.

Departmet poudarja, da ni treba pošiljati imena, samo skupno vsoto, ki jo bo dosegla kaka narodna skupina tekom aprila meseca.

Na delo torej tajniki in vsi drugi, ki se zanimajo, da bi tudi Slovenci imeli vdelano ploščo, ki bo pričala o našem delu za zmago Amerike! Pomagajmo zgraditi ladje, ki bodo porazile sovražnika.

Ameriški in angleški poveljniki na konferenci v Indiji. Z leve na desno so: maršal Wawell, vrhovni poveljnik v Indiji; ameriški general Stillwell, ki poveljuje ameriškim četam v Indiji in na Kitajskem; general Arnold, vrhovni poveljnik ameriške zračne sile; general Sommerwell in maršal sir John Dill.

"GLAS NARODA"
VOICE OF THE PEOPLE

Owned and Published by Slovenc Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sektar, President; Ignac Kude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

50th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.
Subscription Yearly \$4. Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—; za četrt leta \$1.50.—. Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.—. Za inostranstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.—.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvanjski svet, deluje in pravičnikov

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 2-1243

NAJPREJ ZMAGA, POTEM MEJE...

V petek zvečer je v Annapolisu, Md., pred obema zbornicama marylandke legislature govoril angleški vnanji minister Anthony Eden ter povdaril pred vsem, da morajo Združene države, Amerika, Rusija in Kitajska najprej izvojevati zmago nad osiškimi državami, potem pa bodo postavile na svetu red in skrbje, da ne bo v bodoče več prišlo do take nove svetovne katastrofe.

Že nekajkrat je bilo v raznih listih poročano, da Eden ni dober govornik in tudi, ko smo ga že večkrat slišali govoriti na radio, mu kot govorniku nismo mogli čestitati. V zadnjem govoru pa je prišla do veljave tudi precejšnja govorna zmoglost.

Vsekako pa se mu mora priznati velika diplomatska spretnost. Kot diplomat se udeležuje že takih deset let. Postal je angleški vnanji minister, ko je bil star komaj 35 let. Bil je vnanji minister pod marelo ministrskega predsednika Chamberlaina, s čegar politiko pa se ni strinjal in je odstopil kmalu po monokovskem sporazumu, s katerim je Chamberlain Hitlerju dovolil, da se je polastil Sudetov in dalje korakal skozi Češko na Poljsko in od tam še naprej. Posledice Chamberlainove politike okužajo sedaj vsi narodi sveta in v obilni meri jo prenaša tudi Chamberlainova dežela Anglija.

Eden si je izbral ravno marylandsko legislature, da je pred njo govoril, ker je bil njegov prednik sir Robert Eden governer province Maryland, ko je spadala še pod angleško kruno pred ameriško revolucijo. Zato je rekel, da se v Marylandu počuti kot doma.

V vsem svojem govoru je povdarjal, da le trdna odločnost zavezniških narodov po vojni more zagotoviti trajen mir.

Predno pa bo izvojevana zmaga, bodo Združeni narodi doživeli še marsikateri poraz in razočaranje, toda končna zmaga nad osiškem je gotova.

Po njegovem zatrdilu so sedanji zavezniški narodi v veliki meri krivi sedanje vojne, ker se niso zmenili za svari, ki so prihajale dan za dnem. Vsaka dežela je upala, da ne bo potegnjena v vojni metel, toda v tem upanju se je prevarila, kajti zlobni diktatorji so šli za tem, da zavladajo celemu svetu.

Anglija je bila po Dunkirku v največji nevarnosti, da jo osvoji Hitler. V Dunkirku je izgubila vse orožje in vse vojaško opremo. Tedaj pa ji je prišla na pomoč Amerika s svojim lend-leaseom, prišel je prahajati vojni material in sedaj je Anglija na trdnih nogah, da se more ubraniti nemškega vpada.

"Tedi nam je prvič v zgodovini kot narodu pretela nevarnost, da bomo uničeni. Vsaka strahota je bila mogoča. Šli smo skozi ogenj," je rekel Eden. "To orožje je za nas pomembno razloček med življenjem in smrtjo. Take velikodušnost in zaupanje pomeni v zgodovini dveh narodov več, kot pa govori državnikov in vse diplomatsko delo."

V dobi med obema vojnama je bila volja mrtoljubnih narodov dobra, toda njihovo delo je bilo slabo. Iz napač te dobe prihaja naslednji nauk: svojih oken ne smemo zapreti in jih zagrniti z zastori in ne smemo biti brezbrizni, kaj se godi v sosedni hiši in onstran ulice. Noben narod ne more zapreti svoje meje in upati, da bo živel varno. V eni deželi ne more biti blagostanje, v sosedni pa pomanjkanje; ne more biti mir na eni polobli, v drugi pa vojna. Nikdar noben narod ne more biti varen sredi trdnjav sosednih narodov. Zato morajo vsi Združeni narodi, posebno še Združene države, Anglija, Sovjetska Unija in Kitajska delati skupno v vojni in v miru. In po vojni morajo te države skrbeti, da bodo roparske države popolnoma razorožene.

Sedanja vojna pa mora biti zaključena s popolno zmago zavezniškov in brezpogojno predajo osiških držav. Zavezniške države pa bodo skrbje, da Nemčija, Italija in Japonska ne bodo več mogle napasti kakšne države in zopet prirediti novo vojno.

Eden pa je tudi povedal nekaj zelo važnega, zlasti za naše narode, ko je rekel: "In vzemem si priložnost, da zatrdim, da nimamo nikakih tajnih pogodb s kako državo in po tej vojni si tudi ne nameravamo razširiti svojih meja in povečati svojih posesti."

Poglavitna misel celoga njegovega govora pa je bila složno delovanje med vsemi narodi. Ena ali dve državi sami ne moreta jamčiti za mir, temveč skupno vse narode. Vsi narodi morajo živeti v miru samo v skupnem delovanju in mir ne pozna nobene meje.

"Vsi imamo samo en potni list — svobodo; en cilj — zmago, popolno in gotovo; in en namen — pravičen in trajen mir."

Obletnica 27. marca 1941.

(JIC.) — Danes praznujemo slavno in bridko obletnico dneva, ko se je Jugoslavija uprla pakiranju z nacifasizmom, sovraniškom človeštva.

Ob tej priliki je preko kratkovalne postaje CBS naslovil minister Sava N. Kšanovič, narodu v domovini naslednji govor:

Bratje in sestre: — Ko je pred dvema letoma dne 27. marca 1941 skozi ves svet odjeknila vest, da se narod v Jugoslaviji, s svojim kraljem na čelu boje pokoriti Hitlerju, se je človeštvo razveselilo in začudilo. Ali je mogoče, da ima majhen narod od komaj 15 milijonov duš, zadosti smelosti, da zavrne Hitlerjevo ponudbo in odkloni vstop v družbo toliko drugih, ki so podpisali trojni pakt — tega se prej ni nikdo predrazil storiti. In to povrh tega še v trenutku, ko je bila Velika Britanija v vsej Evropi še nezmisljiva v borbi, dočim sta bili sovjetska Rusija in Združ. države še nevtralni. Takrat je to za človeštvo pomenilo povratek pravice in morala, povratek zaupanja, da brutalna sila ni vse, in da se ji sile dobrega morejo upreti. Ni mi, niti svet nismo mogli pričakovati, da bo imelo 15 milijonov Srbov, Hrvatov in Slovencev v sebi dovolj sile in moči, da bi se dolgo časa upirali obroču 150 milijonov fašizmov. Bilo je le vprašanje, koliko dni življenja nam je še priročenih — a ravno to daje naši žrtvi največjo lepoto.

Do 27. marca je človeštvo zrla na Jugoslavijo kakor na vse druge, ki so pred nami, obkoljeni od sovražnikov in od rezani od prijateljev, počasi in postopoma zapadali čedalje tesnejšemu duševnemu območju Hitlerja. Prijatelji, ki so nas poznali dobro, so bili razočarani, toda tolažili so se, da je potop Jugoslavije neizogiben, ter da mora tudi ona kreniti na pot, po kateri so šli skoro vsi evropski narodi brez izjeme; da na podlagi kompromisov s sovražnikom poskuša zakasnit uro svoje smrti.

Naj 27. marec je bil blisk, ki je nenadoma pretrgal mrak, v katerega se je potapljala Evropa. In ta blisk, odločitev, da se raje vrže v smrt nego v suženjstvo, gesta, da se slabšeji narod predrzne močnejšemu zločinskemu narodu povedati, da je zločinec, bi bilo dovolj slavo za naš narod. Človeštvo bi s pobožnostjo zapisalo v zgodovino ime naroda, ki je to storil. In ako bi bil naš narod po 27. marca zaradi sovražnikov pomoči odločil orožje, bi mu nikdo ne mogel ničesar okoliati. Toda kaj se je zgodilo v resnici? Po uradnem povelju, po Hitlerjevi in Mussolinijevi izjavi — 12 dni po invaziji — da se je "umetna zgradba" razsula in da Jugoslavija...

slavi ni več, se je ves narod uprl in od takrat naprej, s tistimi slabotnimi sredstvi, ki so mu na razpolago, z golimi rokami in bos, večkrat lačen kakor sit, toda oborožen s spoznanjem, da brez umiranja ni vstajanja, nadaljuje svojo borbo.

In tako se zdaj že dve leti dobri del človeštva z navdušenim začudenjem ozira na zemljo Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki z od dne do dne naraščajočo silo vstaja in dokazuje, da narod, če je plemenit in hraber, in pameten, četudi slabejši, utegne rešiti ne le svoj obstanek, temveč tudi ono, kar je najdragocenejše v človeštvu.

Dobri del človeštva dobiva inspiracijo od hrabre borbe jugoslovanskih kmetov, delavcev in izobražencev, ki so našli edini odgovor, s katerim se mogoče uničiti nacizem in fašizem in ga za vse veke izbrisati iz človeštva. Toda to je borba do konca, v kateri ni in ne more biti kompromisov niti s sovražnikom, niti z onimi, ki n. sluzijo. Sile zla stoji prepade pred dejstvom, da tank, letalo in najbrutalnejše nasilje ne morejo uničiti ideje. Dve leti potem, ko so proglasile, da se je Jugoslavija sesula in s svojim razpadom dokazala, da sploh nikdar ni imela pravice do življenja, ter da skupnost Srbov, Hrvatov in Slovencev ne bi nikdar več obnovljena, morajo priznati, uradno in ne uradno, da še vedno z vsemi silami svojega orožja bijejo boj proti složenemu odporu vsega naroda. Zato pa je udarec, ki ga je 27. marca 1941 naš narod zadal Hitlerju ne le moralno omaja Hitlerja in njegovo silo, temveč je po dveh letih narodnega odpora najholjši dokaz za to, kako absurden je njegov novi red v Evropi, kakšna laž je red, ki ga nacizem in fašizem vsiljuje zasužnjenim narodom.

V vojaškem oziru pa je naša borba zdaj, ko se je osiše zapelo v smrtni objem s Sovjetsko Rusijo, pokazala kje se nahaja najsilnejša točka Hitlerjeve mašine. Jugoslovanska zemlja, katero stresa upor kakor sila vulkana, je prikovala naše dragocene vojaške sile, katerih ne more odpeljati tja, kjer ga bo neizogibno zadal smrtonosni udarec.

Ko se je dne 6. aprila 1941 začelo nečloveško bombardiranje Beograda, ko so se z vseh strani začele valiti sovražne sile, da preplavijo in potopijo vso Jugoslavijo, ko je peščica domaćih izdajalcev dvignila glave v trumf svoje izdajalske zmage, je bila Jugoslavija z Grčijo osamljena na evropskem kontinentu. Pomoči ni imela pričakovati od nikoder. Narod je bil prepuščen samemu sebi. Toda ravno v tem trenutku je nastal preobrat. Preobrat v sreči Hitlerja, ki je bil do tistega dne korakal od uspe-

SONART REKORDI
Lepe Melodije!
St. M571 — Na Marilanco, polka
Kje so moje rolice
Marika pegla — polka
Duquesne University
tamburica orkester

St. M575 — Terezinka polka
Na planinah — valček
Jerry Koprivšek in orkester
Za toz. cenik in cene plošč se obrnite na: JOHN MARSICH, Inc., 463 W. 42nd St., New York

ha do uspeha. Vstaja uspehov, lahkih in težkih, se je pretrgala na jugoslovanskem 27. marcu. Ogromno silo z neizoprni viri bogastva in ljudske moči, Sovjetska Unija in Združene države, so vstopile v vojno. Jugoslavija ni več sama. Na ogromni ruski fronti se nepopravljivo krha nacistična in fašistična vojna mašina. Italijanskega afriškega imperija ni več, brez sledu je izginil.

Le vprašanje kratkega časa je, kdaj se bojo z afriškega kontinenta prelile zavezniške sile v Evropo. Tisoči britanskih in ameriških letal vsak dan in vsako noč obsipajo sovražnike z dežjem bomb. Vsa industrija Amerike se je s silnim zamahom zagnala v vojno produkcijo, milijoni mladeničev stoji z orožjem v roki in čakajo, da se jih pošlje v boj. In tako je na vseh frontah zedinjenih narodov. Imeli ste dovolj hrabrosti, da osamljeni prenesete naval sovražnikov in da odgovorite s splošno narodno vstajo; zakaj bi vam danes zmanjkalo zaupanja, ko so vse sile dobrega v človeštvu mobilizirane za boj proti našim sovražnikom? Borba, katero vodite, ni le borba za narodni obstanek, ni le borba za to, da se Srbi, Hrvati in Slovenci rešijo narodne smrti, ta borba gre tudi za to, da se ustvari na svetu nov, pravičnejši red, v katerem bo Jugoslavija le eden sestavnih delov. Združene države, Velika Britanija in Sovjetska Rusija so objavile vsemu širokemu svetu, operte na neizmerno silo svojega orožja, na številne milijone ljudi, na ogromna bogastva, katerih ni mogoče izčrpati, da so se obvezale, da orožja tako dolgo ne bodo odložile, dokler sovražnik človeštva in oni, ki mu služijo, ne bodo uničeni v svojih gnezdih, strti, tako da ne bodo nikdar več dvignili glave. Potem šele bodo postavljene temelji novemu svetovnemu redu, v katerem bodo narodi svobodni vsega, svobodni od straha, da jih še kdaj pogazijo divjaške sile, svobodni od straha pred

RAZGLEDNIK
Piše Anna P. Krasna

Iz prejšnjih dni.

Včasih je že zarodi jasnosti katerega argumenta potrebno, da se ozremo nekoliko nazaj in se prepričamo o tej ali oni stvari, da so nam potem lažje razumljive stvari, ki se danes razvijajo bodisi v naši Sloveniji in Jugoslaviji ali pa kje drugje. Tukaj torej podam par iz starih listov in publikacij vzetih dejstev, novic in poročil — komentarjev pa naj si dela vsak sam.

V priročni knjižici ali kolekciji "Soča", iz leta 1938, katerega je izdala "Zveza jugoslovanskega emigrantskega združenja", je naveden odbor te organizacije, kakor tudi imena posameznih društev ali podružnic Udruga. Društvo je navedenih 38, podružnic pa 7 in kakor je razvidno iz imen krajev, kjer so društva obstajala, so bili v njih organizirani naši Primorci po celi Jugoslaviji, kar je umljivo, ker naši ljudje iz Primorja so se naselili kjerkoli so mogli dobiti zemljo ali zaslužek v Jugoslaviji, ko so prišli tja iz Primorja, kjer so jih izpodrivali Italijani z umetno ustvarjenimi slabimi ekonomskimi razmerami.

V knjižici je naveden cel odbor te velike organizacije in na čelu, kot predsednik, je dr. Ivan M. Čok, ki je bil kot tak izvoljen meseca oktobra, leta 1937. Ostalih imen morda zdaj ni varno ponatiskovati, ker pač ne vemo kje so zdaj ti odborniki, a dr. Čok je med nami v Ameriki in zato nič ne škodi ako vemo, da je res bil na čelu te organizacije. Med istrskimi projekti se širijo govorice, da ni bil res predsednik, itd., kar je čudno, ko je vendar v istrskem kolekciji naveden natančen seznam o uradnih in odbornikih udruženja Primorcev in Istrijanov.

Jugoslavija, ki bo obsegala vse južne Slovence, bo zemlja (Nadaljevanje na 3. str.)

Iz opisa sfere podjetja "Nasička", katerega pravi lastnik niso znani in katero je leta pustilo naše gozdove" — bi bilo zanimivo zopet prebrati vsaj par odstavkov. Evo jih:

"V milijonske sfere s podkupinami je zapleteno več sto ljudi, med njimi "ugledni" politiki — Ta proces (v letu 1935) je največji, kar jih je bilo v Jugoslaviji in poznavalet menijo, da bi celo francoski Staviski ostrmel, če bi zvedel, kako je ta družba uspevala pri nas in kako so si delničarji s podkupinami, dinarskimi in milijonskimi, pridobivali milijarde.

"Proces traja že več mesecev, a javnost je o njem zvedela kaj malo, ker še pred nekaj meseci tisk ni smel pisati o tej aferi obširneje in tako je ostalo javnosti prikrito, koliko in katere "ugledne" politične osebnosti so zapletene vanjo.

"Nasička" je sekala gozdove, davila se je z lesno industrijo. Velikanski gozdovi v Slavoniji in Bosni, pa tudi v Prekmurju in drugod so večidel izsekani. Kdo jih je izsekali? Nasička! Katere gozdove? Državne. In Nasička je potem spet prodajala les državi (železnicam, itd.).

"Dokazano je, da je Nasička podkupovala vseprek. Od države postavljene komisije za preizkus železniških prago in drugega lesa od Nasičke za državo, so prejemale redno nagrado, to se pravi, podkupnine.

"Toda poleg teh podkupnin so se vrstile podkupnine tudi v Beogradu. Tudi ministri so med onimi, ki so tam bogatemu podjetju nastavljali dlani, da so kapali vanje, ne dinarji, ampak milijoni. Ko je sodišče zdaj zaslišalo generalnega ravnatelja Nasičke, se je ugotovilo, da je družba plačala v petih letih nad 36 milijonov podkupnine. Družba je te izdatke knjižila kot "diskretne izdatke."

"V takimenovanem jugoslovanskem gospodarskem življenju je igrala Nasička eno glavnih vlog, bila je ena največjih podjetij in kakor vsa velika podjetja (torej vse naše gospodarsko življenje) v rokah tujcev. Državne gozdove so izsekali tuji, rudnike imajo tuji, železnice nam grade francoska podjetja, stojiče železnice so haje le še nekoliko naše — in povsod se dogajajo sleparije in zločini nad državnim premoženjem in življenjem naših delavcev."

Pisec tistega opisa se vprašuje, kje da je tista idealistična Jugoslavija, ki naj bi bila naša.

(Dalje jutri.)

THE UNITED YUGOSLAV RELIEF FUND IN ACTION

RECENT meeting of the Board of Directors of the American Friends of Yugoslavia, Inc., sponsoring the United Yugoslav Relief Fund, in the Board Room of International Business Machines Corporation, 57th Street and Madison Avenue, New York, when arrangements were made for an initial relief operation involving \$238,975 in invalid food parcels, medical chests and sanitary items for Yugoslav prisoners of war.

As you see them, from left to right, the participants in the meeting are: J. G. PHILLIPS, Treasurer of International Business Machines and Assistant Treasurer of the United Yugoslav Relief Fund; EUGENE F. HARTLEY, personal representative of MR. WATSON; MATILDA SPENCE ROWLAND, Associate Director, United Yugoslav Relief Fund; MME. SLAVKO GROUITCH, member of the Board; ROBERT O. LOOSLEY, Executive Vice-President, the National War Fund; WILLIAM M. CHADBOURNE, Vice-Chairman of the Board, United Yugoslav Relief Fund; THOMAS J. WATSON, member of the Board and National Chairman, United Yugoslav Relief Fund; HAMILTON FISH ARMSTRONG, Vice-Chairman of the Board; BART ANDRESS, National Director of the Fund; MALVINA HOFFMAN, member of the Board; MRS. JOHN W. FROTHINGHAM, member of the Board; COLONEL FRANKLIN G. BROWN, member of the Board, and JEANNE KAVANAGH, Secretary to MR. ANDRESS.

ZNIZANA CENA
za koračnico
SOLDIERS ON PARADE
Ker žel, da se tim bolj razširi za
PIANO HARMONIKO
priročnik
koračnica
"MLADI VOJAKI"

Je Mr. Jerry W. Koprivšek uredil s založnikom, da roki lahko dobijo skladbo po znani ceni, to je

Sedaj 35c

Dva komada za 70 centov.

Naročite lahko tudi pri:

Slovenic Publishing Co.

216 West 18th St., New York

"SPANISH IN 20 LESSONS" — Spanščina v 20-ih urah. — Spanščina-slovenska slovnica. — Spisal je R. D. I. Cortina.

Ča knjiga je popolna in prav nič predržana. Od prve do zadnje strani je popolnoma ista, kot jo je pisatelj napisal in kot je bila prvotno izdana v rjko ceno. Cena je zato nizka, ker so se porabile prvotne tiskarske force, in ker je pisatelj sprejel nižjo ceno.

Po tej priročni stopnjaletni metodi sam Corista pomaga, da se lahko naučite spanščine.

Po praktično učenje ima kar najmanj nesamirnih in zapletenih slovnih pravil ter vas učiti brati, govoriti in razumeti spanško.

Corintovo kratko metodo so odobrili učitelji, profesorji, šole, poslanstva in korpore tvrdke po celotnem svetu. Je praktično, priročno in uspešno.

Prodanih je bilo že nad 2.000.000 uršnih knjig.

Če vas ta knjiga zanimiva, jo lahko naročite pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING COMPANY, 216 West 18th Street, New York, N. Y. — Cena je samo \$1.—

VESTI KOMU
POMAGATE...
AKO PRISPEVATE ZA
U. S. O.

Taskent

Ruska povest iz dni velike lakote.
Napisal: ALEKSANDER NEVEROV

29

Miška je s strahom gledal mušike, onemogle od pona, pogledoval je v stepe, ki je bila brez življenja in ljudi, in srce se mu je krčilo. Alko je postaja blizu, je dobro, a če je do nje še širideset verst? Oddrobil je majhen košček v žepu, ga je vtaknil v usta, da bi s kruhom umiril pojavljajoči se nemir. Vojak je pogledal na Miško žep z lačnimi očmi.

"Imaš kruh?"

Miška je pogledal Trofima. Trofim je rekel z lenim glasom:

"Kakšni kruh? — Glini žuli."

Starec se je zganil. Sidor in Jermolaj sta dvignila glavi, a ženski z dekletom sta pogledali s hrepenečimi očmi. Lačna razburjena gruka je nekaj sekund sedela z napetimi ušesi. Ali je veter prinesel radostno besedo, ali pa je zemlja zašepetala izmučenemu telesu.

"Kje je kruh?" je vprašal Pjotra.

Vojak je pokazal na Miško. "Ta človek ga ima." Miška se je prestrašeno dvignil, pripravljen boriti se za poslednjo radost na življenje in smrt. Njegove oči so se svetile kakor oči podlasice, ki stopi pravkar iz luknje.

Nemudoma je vstal tudi Trofim. Prine Miško za roko:

"Pojdiva. Sama poznava pot."

Miška in Trofim sta šla nekaj korakov proč. Nato sta se ustavila in nista prenehala gledati mušikov z vznemirjenimi očmi. Tudi mušiki so gledali globoko zamišljeni na njih, kakor da se pripravljajo na napad. Zada za njihovimi hrbti se je pokazal dim. V večerni zarji se je ostro začrtaval dolgi vlak, osi lokomotive so se bliskale s kratkimi bleski.

"Gr!" je kričnil Pjotra. "Sem gre."

Pri pogledu na daljni vlak so se zopet na novo razburjeni mušiki pripravljali nanj na majhnem hribčku. Sklenili so skleniti se stopnišče vagonov, obesiti se na zadnje odbijače — samo da ne ostanejo čez noč v strašni stepni tišini.

Žalostno je petpal vojak svojo lesono nogo.

"Ne morem skočiti, sodrugi."

Baba se je razveselila, ker vojak ne bo skočil, in je rekla s pohlevnim glasom:

"Ne skačite, mušiki, ubijete se."

Niso ji odgovorili. Baba pa, ki je z grozo mislila, da bo morala ostati v stepi, je v obupu prosila Boga, da bi vojak ne skočil na vlak in da bi mušiki ostali skupaj.

Vlak je izza ostrega ovinka prihajal vse bližje. Naglo se je bližala lokomotiva s svojimi jeklenimi komolci, dimnik je sopihal skozi črna, široko razprta usta. Nežno se je talil beli dim pare.

Pjotra se je sklonil k starcu. "Ded, stroj prihaja, vstaneš!"

"Nekako bo že šlo, mislim."

K ostalim je rekel Sidor glasno:

"Skačite na razna mesta. Ne stojite skupaj."

Trofim je ušil Miško.

"Ko se zagrabiš, se obrni z glavo k lokomotivi, da te veter na vrže."

"Skočiš z mano?"

"Skočim, kjer se mi posreči. Sem gibkejši od tebe."

Bil je poštni vlak. Na hribčku je nekoliko zmanjšal hitrost. Zahrzala je lokomotiva — železni konj je pogledal s svetlimi stekli prednjih svetilk na zbrane. Vroča para, ki jo je spustil strojevodja, je zasikala, sunila baba z dekletom v stran, vrgla starca z nasipa. Kakor v sanjah je zlišal Miška Trofimov glas.

"Skoči!"

In zopet je, kakor v sanjah zagledal nasproti bežeče stopnišče pri zelenem vagonu. Stegnil je roke naprej in zakričal glasno, brez zavestno:

"Ded!"

Mimo je švignila Trofimova glava. V zraku so zaplesale Trofimove noge. Ko je Miška začutil, da je Trofim skočil na vlak, se je kmečka samozvest in sila globoko skrita v majhnem telesu, dvignila kakor ogromno pero in ga vrgla naprej. Stopnišče je zbežalo mimo. Zbežalo se drugo. Iz oken vagonov so gledali ljudje na dečka, ki je bežal ob vlaku v širokih laptih in na nekaj kričal. Miška pa je, težko dihanje, široko razširil vroče nčdravi in se je hotel zagrabiti za zadnje stopnišče. Ali neka nevidna sila ga je odtrgala od zemlje, zdrobila in vrgla v črno, globoko jamo.

Počasi stopajo naprej drug za drugim, ki niso skočili na vlak: Jermolaj, Pjotra, vojak z lesono nogo, baba, dekletce. Zastajajo, sedaj ta, sedaj drugi. Razdvojeni vsled temne strah vzbujajoče noči, kličejo drug drugega in gredo uporno dalje. Tipajo po travi, ki trga in drugo za njo zobe. Poživajo nekoliko in zopet gredo naprej, trdovratno, neuklonljivo. Vojak zopet p ripoveduje o hladni, čisti vodi in zelenih vrtovih, a starec, ki ga je pot utrudila, spi pokorno v visoki, suhi travi pod nasipom. S svojimi mislimi objema poslednjjo uprasla domača polja, čuti vonj domače zemlje in v poslednjem pozivu ljubezni poključja s svojimi starimi, umirajočimi ustnicami stepnato kirgiško zemljo, kakor svojo domačo, ljubljeno.

"Rodi, mati zemljica, za stare, za mlade — knetom v radost."

Strašno ljudsko gorje je prišlo in dahnilo človeku v obraz. A razcvetelo se je v dosečaj nevidni radosti z vseh strani, z vseh cest. prihaja delovno ljudstvo, iz vseh vasi, iz velikih in majhnih. Vsak nese zrnce, postilja mir v domači, lačni zemlji in lačna zemlja rodi zlato klasje in se raduje vsa izmučena z radostjo izmučenih. Sinoko se razprostirajo pomladanski posevi, okraši se zemlja z zeleno obleko. Smehlja se starec zelenemu polju — smehlja umira na raztegnjenih in pomodrelah ustnicah.

"Prinesi sad, ti hranilica naša!"

Vlaki vozijo mimo, pešci, ki so jih vrgli iz vlakov, hodijo mimo. A nikdo ne vidi človeške radosti na mrtvih starčevih ustnicah, ki je padel na svojem dolgem potu.

Slava tebi, brezizneni!

(Nadaljevanje prihodnjaja.)

Slikar Ivan Vavpotič umrl

"Bazovica," prinaša v svoji številki od 14. febr. vest o smrti velikega slovenskega umetnika, slikarja Ivana Vavpotiča. Posmrtno oznanilo prinašamo v izvirnem besedilu:

"Z Ivanom Vavpotičem, ki je umrl 12. febr. v ljubljanski bolnišnici, je izgrubila slovenska umetnostna kultura enega svojih reprezentantov. Umrl je slikar visokih kvalitiet in široko razglednosti, neumoren delavec na področju likovne umetnosti, vnet posredovalec med umetnostjo in občinstvom. Njegova smrt je prišla nepričakovano kakor tolike velike stvari v življenju.

Novica o smrti akademskega slikarja Ivana Vavpotiča, ki se je bliskovito razširila po mestu, je globoko odjeknila med prebivalstvom, saj je bil Vavpotič še pred dnevi čil in zdrav in ga je smrt dohitela skoraj nepričakovano.

Dne 6. febr. se je Ivan Vavpotič neverjetno močno prehladil. Napadel ga je močan kašelj, nakar je z glavobolom nastopila tudi vročina. Bolezen se je naglo slabšala. Dne 9. februarja so nezvestnega prepehali v splošno bolnišnico na oddelek za notranje bolezni. Tamo so zdravniki ugotovili vnetje desnega ušesa.

Ivan Vavpotič se je rodil 21. februarja 1877 v Kamniku. Leta 1897 je dovršil gimnazijo v Novem mestu. Ni šel — kakor drugi — na univerzo, da bi se bil pripravil za kak "docens" poklic, sledil je nagibu svoje naderjenosti in se odločil za isto prezirano umetnost, o kateri je takrat začela pisati mlada generacija s Cankarjem in Župničem. Od leta 1897 do 1899 je študiral na umetniški akademiji v Pragi. Študij v središču češke umetnostne kulture je bil odločilen za ves Vavpotičev razvoj in do neke mere za ves značaj njegove umetnosti. S Prago in s češko umetnostjo je bil tesno povezan tudi mnogo pozneje. Leta 1900 je študiral v Parizu na Ecole du Louvre in delal v ateljeju češkega rojaka Alfonza Muche. Leta 1902 se je izpopolnjeval na Dunaju, leta 1903 in 1904 je delal pri slovedem češkem mojstru Hynaisu v Pragi in postal leta 1905 učitelj risanja na odtodni Strakovi akademiji. Čeprav ga je Praga vezala čustveno in umetniško, nato pa tu

di rodbinsko, se je vendar že leta 1906 odločil za domovino. Sprejel je mesto na Idrijski reški. Toda šolsko delo ga ni moglo navdušiti. Nastanil se je v Ljubljani in se posvetil svobodnemu umetniškemu delu. Dolga leta je sodeloval v Narodnem gledališču in prispeval k razvoju naše inscenacije. V Ljubljani se je živahno udeleževal vsega umetniškega in sploh kulturnega življenja. Bil je funkcionar naših umetniških združenj, član raznih žirij itd. Ni mnogo umetnikov ki bi si tako kakor on prizadevali da bi se po poti organizacije in samopomoči izboljšali socialni položaj slovenskega umetnika. Za tako delo ga vzpodbija njegov lahko bi rekli, realistični pogled na življenje.

Zdaj je Ivan Vavpotič dokončal življenjsko pot. Njegova smrt bo užalostila vse, ki so ga poznali. Pot njegovega življenja, težka in trudna pot slovenskega umetnika, pa bo v naši umetnostni zgodovini za vedno zaznamovana z uspehi njegovega vztrajnega in ponosnega dela. — (JIC.)

GOVOR PROF. LAVRINA.

(JIC.) — V teku slovenske oddaje na londonskem radiju je prof. Lavrin govoril približno naslednje:

Nemci smatrajo, da mora totalitarna vojna prinesiti totalno uničenje duševnega in kulturnega življenja vseh podjarmljenih narodov. V pogledu medsebojnih odnosov med narodi, so torej Nemci sprejeli načelo nekakšnega nacionalnega kanibalizma in uničujejo kulturno življenje vseh onih narodov, ki pridejo pod njihovo oblast.

V početku svojega režima so zažigali knjige doma, v svoji lastni zemlji. Čemu naj bi postopali bolj po človeško v zasadenih deželah prav posebno pa še takrat, kadar pridejo v stik z narodi, ki so jim trn v peti, kakor na primer Slovenci. Najprej so na Čehoslovaškem uničili šole, ustavili prosvetno delo in zapirali mladino. Od tam so krenili naprej in opustošili vso Evropo.

To je logično in v nemškem duhu. Vračajo se nazaj v primitivno divjaštvo. Toda Evropa tega ne bo sprejela. Ona se bori, ker je različna od Nemcev po svoji morali, kakor je različna kultura od barbarstva. V tem pogledu so vsi narodi enodušno istega mišljenja.

S ponosom povdarjamo, da je naš delež v tej borbi ogromen. Leta 1918 smo začeli v svoji novi svobodi razvijati zapadno kulturo in smo jo dvignili do zavidanja vredne višine. S ponosom naglasimo, da v naši literaturi ni bilo prostora za šund. Znano nam je tu v Londonu, kako strašno je težka vaša borba za obstanek. Toda naša kultura in moralna premoč nam bo še več pomagala kakor orožje in nam zajamčila plodove zmage.

Motijo se oni, ki mislijo, da je zdaj prišla že naša zadnja ura. Našo slovensko stvar ne brani le naš telesni odpor, tem več tudi naša moralna čistost. Naprimo vsi svoje sile, složno si začnimo graditi boljše bodočnost na temelju težkih izkušenj zadnjih štirih let. Razvijamo ideje in vrednote, na katerih bo počival novi, boljši svet.

Rojake prosimo, ko pošljejo za naročnino, da se poslužujejo —

UNITED STATES
osizroma

CANADIAN
POSTAL MONEY
ORDER,
ako je vam le priročno

Note za PIANO. HARMONIKO ali KLAVIR

BREEZES OF SPRING
TIME OF BLOSSOM (Cvetni čas)

PO JEZERU
KOLO

TAM NA VRTNI GREDI
MARIBOR WALTZ

SPAVAJ MILKA MOJA
ORPHAN WALTZ

DEKLE NA VRTU
OJ, MARIČKA, PEGLJAJ

BARČICA
MLADI KAPETAN

GREMO NA ŠTAJERSKO
ŠTAJERSKI

HAPPY POLKA
ČE NA TUJEM

35 centov komad
3 za \$1.

MOJA DEKLE JE SE MLADA
Po 25c komad:

Zvezek 10 slovenskih
pesmi za piano harmo-
niko za \$1.—

Naročite pri

KNJIGARNI

SLOVENIC PUBLISHING CO.

216 West 18th St., New York

NOVA IZDAJA

Dobri Atlas je nujno potreben

... in ravno v

HAMMONDOVEM NOvem

Svetovnem Atlasu

NAJDETE ZEMLJEVIDE, KI SO TAKO POTREBNI, DA MORETE SLEDITI DANAŠNJIM POROČILOM

Zbirka nanovo in lepo tiskanih zemljevidov v 7 barvah, kaže svet, kakoršen je danes in vam pomaga razumeti zgodovinsko važno delovanje diktatorskih in demokratskih vlad.

NEKAJ POSEBNIH VAZNOSTI

Sestav sveta—abecedni seznam dežel, provinc—navaja površino, prebivalstvo, glavna mesta in kraj na zemljevidu.

Seznam mest in trgov—navaja ime kraja, okraj, in državo, prebivalstvo in kraj na zemljevidu.

Zastave vodilnih držav—v polnih barvah, vsega skupaj 56; cela vrsta narodnih barv.

ILUSTRACIJE—45 skrbno izbranih resničnih fotografij iz vseh krajev sveta.

NOVO LJUDSKO ŠTETJE—Uradne številke glavnih mest in trgov v Združenih državah in kaže primerjavo s starim štetjem.

Svet pripada ljudem, katerih radovednost nima obzorja

Ta atlas, ki sam sebe popravlja, ima namen rešiti marsikatero napačno vprašanje, ki nastanejo v raznih razgovorih. Strani so skladne svetovnega znanja in podajajo razsežnost zemlje, prvine sončnega sistema, pokrajine in globoko oceano in jezer, dolgi najdaljši rek in prekopov, površino poglavitnih otokov in visokost svetovnih gor. Tu so odgovori na mnoga današnja vprašanja.

Naročite pri:

Slovenic Publishing Company
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

S E D A J

40 centov

PO POŠTI
V URADU — 35 CENTOV

48 VELIKIH STRANI

IZ CELJA.

Lokalni nemški časopis pri naša 2. marca pogrebna označila osem oseb, ubitih od "banditov"; eden izmed njih je bil "Blockfuehrer" drugi pa "Scharfuehrer der Wehrmanschaft" v Celju.

(Blockfuehrer je poveljnik skupine hiš, ki v nacistični upravi izvršuje skoraj diktatorsko politično oblast nad vsemi, ki stanejo v njih. Scharfuehrer pa je poveljnik čete nacistične mestne straže.)

VOJNA ZA SOVRAŽNIMI LINIJAMI.

Beograjski časopis "Novo Vreme" glasilo marionetskega srbskega predsednika Milana Nedića, poroča, da je bilo v mestu Požarevac aretiranih in ustreljenih 400 ljudi, češ, da so krivi prestopkov proti "obstoječemu miru in redu, ter sabotiranja ukazov glede splošne mobilizacije dela." Dodatno k temu številu ustreljenih, je bilo še nadaljnjih 300 oseb zaprtih v koncentracijska taborišča.

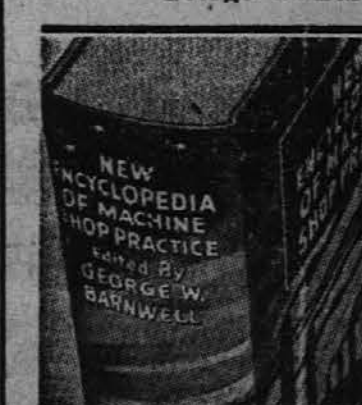
Jugoslovanski uradni krogi poročajo, da je nemški vrhovni poveljnik okupacijskih čet, general Bader, začel že meseca januarja veliko gonjo proti vsem, ki so v Srbiji, Bosni ali na Hrvaškem osumljeni sodelovanja ali zvez z guerilskimi silami. Vsega skupaj je bilo ustreljenih v Beogradu 1.250 talcev in sicer v dveh posameznih skupinah. Dozdaj je nemška vrhovna komanda objavila 350 imen ubitih talcev.

V zvezi s tem preganjanjem je bila porušena in upepeljena vas Donja Reka, v kateri so ustrelili 18 premožnejših kmetov, med njimi tudi župana. Obtožili so jih, da so "sprejemali pod streho osebe, pripravljajo pokretu patriotov in odklonili izročiti podatke, ki bi utegnili priložiti k njihovi aretaciji." V Trsteniku so ustrelili 200 rodinskih očetov. Zadnja poročila trde tudi, da so letala nemške Luftwaffe popolnoma porušila mesteca Bosanska Krupa.

V kolikem obsegu podpirajo Bolgari ofenzivo osiše proti guerilecem, je razvidno iz dejstva, da so edince bolgarske vojske v zadnjem tednu meseca februarja obkolile vas Milanova, mali pod streho osebe, pripravljajo pokretu patriotov in odklonili izročiti podatke, ki bi utegnili priložiti k njihovi aretaciji. V Trsteniku so ustrelili 200 rodinskih očetov. Zadnja poročila trde tudi, da so letala nemške Luftwaffe popolnoma porušila mesteca Bosanska Krupa.

THE NEW ENCYCLOPEDIA of MACHINE SHOP PRACTICE

Special znani profesor na Stevens
Institute of Technology v angleščini
George W. Barnwell

Podlaga za mehanično znanje si morete dobiti s to knjigo. Ta velika knjiga popljuje in v slikah kaže temeljna dela mehanika. Razloži vse natanko, kar mora znati najboljši mehanik. Pojasnjuje uporabo vsakega stroja, orodje in merila, načrte (blue prints.) 1000 slik in risb. 576 str.

Cena \$1.98

Ne glede na to, ali ste lelo početnik, vam bo ta knjiga zelo koristna in mnogo vredna. NAROČITE JO DANES!

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
216 WEST 18th STREET
NEW YORK CITY

SPISANA V ANGLESKEM JEZIKU